

Munich Personal RePEc Archive

Integrated Reporting - New Challenge in a Corporate Reporting

Atanasov, Atanas and Marinova, Romyana

University of Economics - Varna

July 2017

Online at <https://mpra.ub.uni-muenchen.de/85615/>
MPRA Paper No. 85615, posted 02 Apr 2018 06:00 UTC

ИНТЕГРИРАНОТО ОТЧИТАНЕ – НОВО ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВО В КОРПОРАТИВНОТО ОТЧИТАНЕ

Атанас Атанасов, Румяна Маринова

INTEGRATED REPORTING - NEW CHALLENGE IN A CORPORATE REPORTING

Atanas Atanasov, Romyana Marinova

ABSTRACT: *Issues relating to the sustainable development of enterprises and the transparency of their financial statements become more relevant for their management and external users of information. Conventional (traditional) financial statements prepared based on applicable accounting standards are mainly aimed at external users of information and presents the main financial aspects of the business. We share the view that despite the increased demand for non-financial information benefits associated with its disclosure of some stakeholders look long-term and hard to accurately translating into quantifiable units, while short-term costs are visible and easily measurable. Some companies, though generally recognize the benefits of reporting non-financial information, are reluctant to actively pursuing policies in this area because of this belief. Stated objectives of integrated reporting very positive both from the point of view on and from the viewpoint potential stakeholders. We believe that the meaning of the introduction of integrated reporting should always be sought in the study of the benefits and effects on consumers and markets on the one hand and the costs of introducing them - on the other. Furthermore, we believe that the reporting of non-financial information should necessarily be linked to the development of a unified system of indicators in specific areas disclosure to be applied to enhance the comparability and the analytical quality of the information disclosed.*

Key words: Integrated reporting, non-financial information, IFIR, GRI

Въведение

Нарастването на бизнес активността в последните години, в комбинация със засилващата се роля на капиталовите пазари и ограничеността на ресурсите за производство, изведе на преден план необходимостта от все повече допълнителна информация, която предприятията трябва да предоставят на потенциалните заинтересовани страни с цел да удовлетворят все по-нарастващите нужди на външните потребители. Значителна част от търсената информация представлява финансови данни за представянето на предприятието, която обикновено се разкрива посредством осигуряването на публичност на годишните финансови отчети на предприятията (ГФО). Наред с все по-високите изисквания към качеството на оповестяваната финансова информация се засилва и интересът към предоставянето на все повече нефинансова информация, която има значение за крайните решения на потенциалните ползватели на ГФО. Като потвърждение на нашата теза са данните за огромните разлики между пазар-

ните и счетоводните стойности на публичните компании, което от своя страна е показател за недостатъчността на счетоводните оценки за представените във финансовите отчети активи и предпоставка за търсенето на скрити, неоповестени предимства, които са с нематериален характер и които често не могат да бъдат идентифицирани и оценени като отделни активи по смисъла на счетоводното законодателство като например информация за структурата и квалификацията на персонала, пазарният дял на предприятието, приходите/печалбата на един клиент и т.н.

Тази информация е обект на регламентиране в Международната рамка за интегрирано отчитане (IFIR), издадена от International Integrated Reporting Council (IIRC) [6], както и в Директива 2014/95/ЕС. [11] Такъв тип информация вече има задължителен характер и у нас по отношение на някои групи предприятия, чиито обхват е дефиниран в Закона за счетоводството посредством изискването за изготвяне на нефинансова декларация от определен кръг предприятия. Една част от предприятията са склонни доброволно да

оповестяват подобна информация и дори смятат това за нормална необходимост предвид целите, които си поставят. Има и такива предприятия, при които изискванията за повече прозрачност „провокират различни страсти“ и „показват наяве докъде декларираната прозрачност е реално изпълнена в ДНК-а на дружеството, и докъде това важи за „маловажната“, според мениджмънта, информация“. (Стефанова, 2017)

Целта на настоящата статия е да се извърши преглед на необходимостта от интегрирано отчитане в предприятията и на нормативното регламентиране на въпросите, свързани с това отчитане, както и анализ на възможните резултати.

Материали и методи

При извършване на проучването сме използвани публикациите на различни учени и международни организации, които имат отношение към интегрираното отчитане като Международният съвет за интегрирано отчитане (IIRC), Глобалната инициатива за отчитане (GRI) и др., както и нормативните актове, имащи отношение към тези въпроси.

Международният съвет за интегрирано отчитане (IIRC) е основан през 2010 г. и има за цел да създаде глобално приета рамка за отчитане, която води до по-засилено оповестяване на различен тип нефинансова информация от страна на организациите, имащо за цел създаване на стойност в течение на времето. През декември 2013 г. IIRC публикува първата версия на своя Международна рамка за интегрирано отчитане (IFIR).

Глобалната инициатива за отчитане (GRI) е организация, която насърчава отчитането на устойчивостта, като начин организациите да станат по-устойчиви и да допринасят за устойчива световна икономика. Мисията на GRI е да се изготви стандартна практика при отчитане на устойчивостта, като по този начин се даде възможност на всички фирми и организации да докладват за икономически, екологични, социални и управленски аспекти на дейността. Именно GRI е ангажирана с изготвянето на Стандарти за устойчиво отчитане, които бяха публикувани през октомври 2016 г.

В изследването е използвана и съществуващата нормативна рамка, зададена от Директива 2014/95/ЕС и Закона за счетоводството (ЗСч.) по отношение на предприятията у нас,

които следва да изготвят нефинансова декларация.

Резултати и обсъждане

Въпросите, свързани с устойчивото развитие на предприятията и прозрачността на финансовите им отчети, стават все по-актуални както за мениджмънта им, така и за външните потребители на информация. Конвенционалните (традиционни) финансови отчети, изготвени на база приложимите счетоводни стандарти, основно са насочени към външните потребители на информация и представят основно финансовите аспекти от дейността на предприятията, което, както отбелязват Simnett и Huggins, е съвсем нормално, тъй като са предназначени основно за определен кръг потребители, включващи най-вече инвеститори, финансови институции, анализатори и държавни органи. (Simnett and Huggins, 2015, Цит. по Hogue, M., 2017). Наред с публикуваната финансова информация в ГФО на предприятията, значителна част от потребителите се интересуват и от други аспекти на дейността като: подхода на управление на дружеството, тенденциите в развитието му, постигнат пазарен дял, политики по отношение на опазването на околната среда, социални политики и т.н., което да позволи да се разкрият и обяснят по-пълно всички аспекти на бизнеса. Това виждане се потвърждава и от Huguen и др., според които много предприятия, които използват единствено традиционното отчитане, не са в състояние да задоволят търсената от страна на различни заинтересовани страни информация, свързана с различни аспекти от дейността на компаниите, поради което се използва концепцията за интегрираното отчитане. (Huguen et al., 2014)

Когато говорим за интегрирано отчитане считаме, че първо следва да бъде определен неговия обхват. Той е дефиниран в Международна рамка за интегрирано отчитане (IFIR), според която интегрираното отчитане (IR) се разглежда като основа за фундаментална промяна в начина, по който организациите се управляват и по който докладват информация на заинтересованите страни. Основната цел, която си поставя IIRC е в подкрепа на интегрираното мислене и вземане на решения. Самото интегрирано мислене е описано като "активно разглеждане от организация на отношенията между различни работни и функционални единици и източниците на финан-

сиране, които организацията използва или засяга". [6]

По-пълното разбиране на концепцията за интегрирано отчитане може да се постигне чрез изясняване на същността на интегрираните отчети, която е представена в Международна рамка за интегрирано отчитане (IFIR). Според пар.1.1 „интегрираният отчет представлява компресирана форма на представяне на стратегиите, управлението, дейността и перспективите на организацията, в контекста на външната среда, които да доведат до създаването на стойност в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен план“. [6]

Посочените дефиниции формулират основните насоки за осъществяване на интегрираното отчитане като част от корпоративното отчитане изобщо. Та са дали основание на Jensen и Berg да резюмират, че интегрираният отчет показва цялостна картина на една компания за бъдещите цели, както и връзките между финансовото и нефинансово представяне на дейността на предприятието (Jensen and Berg, 2012).

Тези основни насоки за развитие често се възприемат за основание да се сложи знак за равенство между понятията „интегрирано отчитане“, „устойчиво отчитане“ и „отчитане на корпоративната социална отговорност“. Независимо, че няма да влизаме в детайли считаме, че устойчивото отчитане и отчитането на корпоративната социална отговорност следва да бъдат разглеждани като отделни елементи в процеса на интегрирано отчитане. Подобни са възгледите на Eccles и Saltzman, според които устойчивостта може да бъде постигната посредством интегрираното отчитане, което е важна стъпка към създаването на едно по-устойчиво общество. (Eccles and Saltzman, 2011)

Постигането на идеята за интегрирано отчитане минава през дефинирането на целите, които се поставят пред него. Те могат да бъдат резюмирани по следния начин: [6]

➤ Подобряване на качеството на достъпна за доставчиците на финансов капитал информация, за да се даде възможност за по-ефективно и продуктивно разпределение на капитала;

➤ Насърчаване на по-комплексен и ефективен подход към корпоративната отчетност, която се основава на различни елементи и комуникира пълния набор от фактори, които оказват съществено влияние върху способ-

ността на организацията да създава стойност с течение на времето;

➤ Подобряване на отчетността и съхранението на широката база на ресурси/капитали/ (финансови, производствени, интелектуални, човешки, социални и др.) и насърчаване на разбирането на тяхната взаимна зависимост;

➤ Поддържане на интегрираното мислене чрез вземане на решения и извършване на действия, които са насочени към създаването на стойност в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен план.

Идеята за подобряване на отчетността с грижа към ресурсите е разгледана от Morros, според който по този начин се постига събиране на информацията относно различните видове капитал – финансов, нефинансов, интелектуален и т.н. в една обща платформа, което позволява тяхното по-адекватно управление. (Morros, 2016).

Формулираните цели на интегрираното отчитане следва да се разглежда като елемент на концепцията за интегрирана отчетност. Анализът им ни дава възможност да очертаем три ключови понятия, които са залегнали при дефинирането на целите: (1) използваните ресурси (капитали), (2) стойността за организацията и обществото като цяло и свързващата част – (3) процесът на създаването на стойност. Това налага всяко предприятие, което ще изготвя интегрирани отчети, да изясни дали ще включи всички форми на капитал във финансовите си отчети или само тези, които са съществени за дейността му, да посочи начините, по които използва ресурсите си и как те се отразяват на способността му да генерира стойност и бизнес модела на предприятието, който стои в основата на създаването на стойността чрез комбиниране на ресурсите на входа и управление на процесите и резултатите на изхода.

Промяната във възприемането на счетоводната информация и изискванията, които се предявяват към финансовите отчети на предприятията според Katsikas зависи от активирането и взаимодействието на изоморфни сили, както и на вътрешната организационна динамика, която ръководи цялостния процес на промяна, от началната точка до своя край, в резултат на възприемането на нови счетоводни практики. Авторът счита също, че по отношение на публичните предприятия това е форма на институционално регулиране посредством изискването за изрично оповестява-

не на определен тип информация. (Katsikas, E. et al. 2017).

Buitendag и др. (Buitendag et al., 2017) провеждат изследване за определяне дали характеристиките на предприятието, като например размер, рентабилност, генериране на парични потоци и брой на директорите, може да предопределят качеството на интегрирания отчет, генерирани от този субект. Те формират заключение, че видът на дейността на предприятието наистина има ефект върху качеството на интегрирания отчет. Резултатите потвърждават положителната връзка между характера на дейността и ефектите върху околната среда. Същата зависимост се наблюдава и по отношение на връзката на резултатите от дейността и качеството на изготвените интегрирани отчети. Предприятията с по-добри финансови показатели са по-склонни към пълни оповестявания в нефинансовите отчети.

Важността на интегрираното отчитане е подчертана и от Ноуе, който счита, че нарушената връзка между компанията и заинтересованите лица може да се дължи на неразбирането или липсата на връзка между финансовата и нефинансовата информация, което може да се приеме като сигнал за провал за корпоративното управление и отчитане. (Ноуе, 2017).

Независимо от публикуването на международната рамка за интегрирано отчитане, друг орган, а именно Глобалната инициатива за отчетността (GRI), работи по създаването на устойчиво отчитане. През месец октомври 2016 г. тя публикува Стандарти за устойчиво отчитане както и методология към тях за изготвянето на Отчети за устойчиво развитие. Приема се, че тяхната цел е предприятията да създадат система от показатели, чрез които да измерват и оповестяват представянето си. Чрез тези показатели следва да се обхванат икономическите, социалните и екологичните последици от дейността, които имат пряко влияние върху устойчивото развитие. [3] Тези стандарти трябва да влязат в сила от 01.07.2018 г., но се насърчава тяхното по-ранно прилагане. Разработеният набор от взаимно-свързани стандарти има за цел да подпомогне организацията при изготвянето на отчета за устойчиво развитие като се фокусира върху съществените за предприятието теми. Възможно е този отчет да бъде изготвен на самостоятелна база или чрез позоваване на информация, оповестена на различни места и

в различни формати. Формулирани са два основни типа принципи – при определяне на съдържанието на отчета и при определяне на качеството на отчета. Принципите при определяне на съдържанието на отчета включват: участие на заинтересованите лица, устойчивост, ниво на същественост и пълнота, докато принципите, които следва да се спазват за определяне на качеството на отчета са: точност, балансираност, яснота, съпоставимост, надеждност и навременност.

Привържениците на интегрираното отчитане го определят като „бъдещето на корпоративното отчитане“. Те изтъкват редица ползи, както за компаниите, които го прилагат, така и за всички заинтересовани страни, но както отбелязват Zhou, Simnett и Green към момента много малко от декларираните предимства са били тествани емпирично. Те изследват начина, по който капиталовите пазари възприемат интегрираното отчитане като насочват усилията си в две насоки: на първо място, дали нивото на привеждане в съответствие с рамката на интегрираните отчети има влияние върху нетната печалба и прогнозите на анализаторите и второ - дали фирмите, които съставят интегрирани отчети с висока степен на съответствие се ползват от по-ниска цена на капитала. (Simnett and Green, 2017) Изследването, което обхваща 443 годишни отчети на предприятия, листвани на JSE през 2009 и 2010 г., доказва, че съществува негативна връзка между изготвените интегрирани отчети и грешките, които допускат анализаторите при изграждане на прогнозите си за печалбите на компаниите. Това показва, че информацията от интегрираните отчети е полезна за анализаторите и един от факторите е наличието на информация, свързана с бъдещото развитие на компаниите, която е предоставена чрез интегрирания отчет. Освен това данните показват, че интегрираните отчети с високо качество на оповестената информация имат положително влияние върху намаляването на цената на капитала за предприятията, което може да е в резултат на по-добрата информационна среда, осигурена от докладваната всеобхватна информация.

Приемайки тази позиция считаме, че интегрираното отчитане може да бъде разглеждано като форма за представяне на дейността на предприятието чрез изготвяне на единен отчет, в който са намерили място различни финансови и нефинансови показатели, които са съществени за дейността на конкретното

предприятие и от който могат да бъдат проследени връзките и зависимостите между финансовите и нефинансовите аспекти на осъществяваната дейност.

Изготвянето на интегриран отчет за дейността следва да се разглежда като завършваща фаза в интегрираното отчитане. Той има за цел да представи финансовите и нефинансови аспекти от дейността на предприятието и да обясни на потенциалните ползватели на отчета как една организация създава стойност във времето. И тъй като интегрираният отчет трябва да бъде от полза за всички заинтересовани страни, които се интересуват от способността на организацията да създава стойност с течение на времето, считаме, че не може да бъде поставяна бариера пред потребителите на информацията от интегрираните отчети на база на формулирането на отделни критерии, а по-скоро предприятията следва да очертаят всички аспекти на дейността, които биха имали значение за потенциалните потребители и начините за измерване на ефектите от нефинансовото представяне. Именно последното се разглежда като едно от най-сериозните предизвикателства пред интегрираното отчитане, тъй като ще наложи компаниите да реорганизират своята отчетност с цел генериране на информация, която да се включи в интегрираните отчети.

Въпросите за оповестяването на нефинансова информация от страна на редица предприятия са намерили място и в приложимото законодателство на ниво Европейски съюз. С приемането на Директива 2014/95/ЕС от 22 октомври 2014 година за изменение на Директива 2013/34/ЕС по отношение на оповестяването на нефинансова информация и на информация за многообразието от страна на някои големи предприятия и групи, се регламентират начините и формата за оповестяване на необходимата нефинансова информация. В основата на изискването за оповестяване на нефинансова информация стои разбирането на Европейския парламент, изразено в Директивата, че нефинансовата информация е жизнено важна за управлението на прехода към устойчива глобална икономика чрез съчетаване на дългосрочната рентабилност със социалната справедливост и опазването на околната среда. В този контекст оповестяването на нефинансовата информация спомага за измерването, наблюдението и управлението на резултатите от дейността на предприятията и тяхното въздействие върху общество-

то. [Директива 2014/95/ЕС]. Записано е, че с цел да се повиши съгласуваността и съпоставимостта на нефинансовата информация, която се оповестява в Съюза, към определени големи предприятия се предявяват изисквания да изготвят нефинансова декларация, която съдържа информация, обхващаща поне въпросите, свързани с околната среда, служителите и социалните въпроси, зачитането на правата на човека, борбата с корупцията и подкупите, което означава, че Съюзът вижда в тези въпроси основните области на оповестяване, които следва да бъдат включени при изготвянето на нефинансовата декларация.

Като продължение на транспонирането на законодателството на ЕС у нас през 2015 г. с приемането на последните промени в Закона за счетоводството към определен кръг предприятия се предявиха изисквания относно изготвянето на т.нар. нефинансова декларация. Тези норми са залегнали в чл. 48-50 на Закона за счетоводството [12] и са пренесени при прилагането у нас на пар.6 от Директива 2014/95/ЕС. Предвидено е тази декларация да се изготвя за отчетни периоди, които са след 01.01.2017 г., т.е. все още няма натрупана практика и база за извършване на анализ за нейното изготвяне, степента на разкриване на информация в нея, полезността ѝ и т.н. Следва да отбележим, че изготвянето на тази декларация не се изисква от всички предприятия, а само от онези, които се предполага, че са значими за обществото като цяло и оповестената от тях информация би имала решаващо значение за крайните потребители. Към тези предприятия са предявени едновременно два критерия:

- Да бъдат големи предприятия, които са от обществен интерес (ПОИ) *и които*
- Към края на отчетния период имат средна численост на персонала равна на или надвишаваща 500 души.

На предприятията е дадена възможността да изготвят нефинансовата си декларация или като неразделна част от доклада за дейността, или тя да бъде изготвена като отделен доклад, който обаче трябва да се публикува заедно с доклада за дейността и годишния финансов отчет. По отношение на дъщерните предприятия е въведено облекчение да не изготвят нефинансова декларация, ако същото и неговите дъщерни предприятия са включени в консолидирания доклад за дейността или в отделния доклад на друго предприятие, съставени в съответствие с изискванията на за-

кона. Предприятия от обществен интерес, които са предприятия майки в голяма група, която към 31 декември надхвърля на консолидирана основа критерия за среден брой на служителите през финансовата година от 500 човека, включват в консолидирания доклад за дейността консолидирана нефинансова декларация.

Самата нефинансовата декларация включва описание на възприетата политика от предприятията по отношение на дейността, която осъществяват в няколко области - в областта на екологията; социалните въпроси; въпроси свързани със служителите, които от своя страна може да включват информация относно участието на половете в управлението, образователна структура на персонала, мерки за борба с корупцията, религия, равенство на половете и др.

В отделна разпоредба на чл. 48, ал. 2 от ЗСч. е регламентирано, че нефинансовата декларация включва:

✓ кратко описание на бизнес модела на предприятието – цел, стратегия, организационна структура, инфраструктура, продукти, следвани политики по отношение на основните и спомагателните дейности на предприятието и други;

✓ описание на политиките, които предприятието е приело и следва по отношение на екологичните и социалните въпроси, включително дейностите, които е извършило през отчетния период и резултатите от тях;

✓ целите, рисковете и задачите, които предстоят по отношение на екологичните и социалните политики, включително описание на такива дейности, които биха довели до неблагоприятно въздействие върху екологията, служителите или други социални въпроси;

✓ описание на основните показатели за резултатите от дейностите, свързани с екологичните и социалните въпроси.

Наличието на изискване за докладване на нефинансова информация не е новост в нашата счетоводна практика, но с новия ЗСч. от 2016 г. тя е обособена в отделен документ – нефинансовата декларация. При разглеждането на елементите на тази декларация считаме, че е важно да отбележим няколко основни момента, които биха породили бъдещи неясноти относно нейното изготвяне и използване от потребителите:

- обхватът на предприятията, които следва да изготвят нефинансова декларация е определен единствено на база големината на

предприятията, изразена чрез броя на заетите лица и дали те представляват ПОИ;

- формулираните елементи на нефинансовата декларация звучат твърде общо и декларативно;

- не са възприети конкретни измерители по отношение на отделните области на оповестяване в нефинансовата декларация.

Изложените проблемни моменти са застъпени и във вижданията на някои автори, че новият Закон за счетоводството не само влошава спрямо стария транспонираните от Директива 2013/34/ЕС изисквания към и досега задължителната нефинансова информация, но и в много отношения неправилно транспонира Директива 2014/95/ЕС. (Лютакова, 2016) Основният аргумент на автора е продиктуван от факта, че извън обхвата на Директивата и Закона остават други възможни критерии като екологичен и/или социален отпечатък/въздействие по икономически сектори, пазарен дял и други. Тезата на автора заслужава подкрепа, тъй като ние също считаме, че определянето на кръга предприятия, които следва да изготвят нефинансова декларация, не следва да става единствено на базата на техния размер и включването им в състава на ПОИ. Следвайки изложените аргументи считаме, че оповестяването на информация в областта на екологията би било логично за предприятията, опериращи в сектори като дървообработване, металообработване, химическа промишленост и др., тъй като дейността на тези предприятия не просто предполага наличие на екологични ефекти, но понякога тяхната дейност представлява определяща за икономиката на даден регион, поради което те акумулират огромен интерес от страна на местни заинтересовани лица.

Социалните въпроси също не следва да бъдат подчинени единствено на възприетите критерии за изготвяне на нефинансовата декларация. Социалните ефекти за обществото от фалита на един футболен клуб например са не по-малък негативен ефект или пък разкрити корупционни практики в значим бизнес сектор за икономиката.

При анализа на последиците от въвеждането на нефинансовата декларация Стефанова формулира три основни ефекта, а именно: (Стефанова, 2017)

- ✓ Процесите на събиране, обработка и анализ на тази информация ще доведат до позициониране на темата за бизнес устойчивостта на ниво „стратегически мениджмънт“.

Как ще се процедира с тези процеси е въпрос на решение от висшето ръководство и това ще е видно във времето.

✓ Все още не са изградени механизми, по които представителите на държавната администрация да разбират и използват тази информация за подобряване на регулаторната среда, т.е. тя ще служи само за събиране на статистически данни.

✓ Все повече инвеститори изискват и оценяват своите инвестиционни проекти през призмата на „360-градусова оценка“ на видовете капитал на компаниите и те ще бъдат първите, които ще могат да „четат“ тези данни по правилния начин.

Считаме, че оценката на тези ефекти, както и авторът отбелязва, ще може да бъде направена след като се натрупат достатъчно данни във връзка с прилагането на изискването за изготвяне на нефинансова декларация. Важно е обаче събраната информация да не бъде използвана единствено за целите на статистиката у нас, а да има наистина последващ ефект при въвеждане на бъдещи регулаторни механизми, изготвяне на стратегически анализи и т.н.

В контекста на казаното отбелязваме, че важен момент според нас е необходимостта да се въведат минимален набор от нефинансови измерители на дейността, чрез които да може да бъде допълнено измерването на ефективността от осъществяваната от тях дейност. Това от своя страна налага определянето на ключови области и показателите в тях, както и информация за изчисляването им, възможности за проследяване във времето, източниците на информация за изчисляването и т.н. като считаме, че по този начин може да се промени и наименованието на документа на Отчет за нефинансовото представяне, тъй като самото наименование Декларация предполага по-скоро доброволност и декларативност при оповестяването на исканата информация. Тези детайли биха позволили на предприятията да формират и адекватна аналитична отчетност за част от показателите с цел постигане на съпоставимост, яснота и полезност на оповестяваната информация. Въпреки това считаме, че при задължителното разкриване на нефинансова информация следва да очертаят критериите за избор на съществени елементи за оповестяване, тъй като както винаги сме твърдели въвеждането на прекалено много показатели за задължително оповестяване би нарушило концепцията за съществе-

ност, която следва да се разглежда винаги в контекста на обезпечеността на решенията на потребителите на финансова информация и преценката на мениджмънта за достатъчната степен за разкриване на информацията. (Маринова, Атанасов, 2014) За постигането на сравнимост на оповестяванията считаме, че минималният набор от задължителна за оповестяване нефинансова информация е необходим и оправдан от гл.т. на информационната обезпеченост на потребителите, като не следва да забравяме, че разкриването на информацията от страна на предприятията е обвързано с ефектите, които биха се появили от това разкриване за самите предприятия и възможната промяна в поведението им в бъдеще.

Заклучение

Споделяме схващането, че въпреки повишеното търсене на нефинансова информация, ползите, свързани с нейното разкриване, за някои заинтересовани страни изглеждат дългосрочни и трудни за точно преизчисляване в количествени единици, а същевременно краткосрочните разходи са видими и лесно измерими. Някои предприятия, въпреки че по принцип признават ползите от докладването на нефинансова информация, не са склонни активно да водят политики в тази област именно заради това схващане. Нужно е обединяването на усилията на различните организации, работещи в тази област с цел постигането на единни стандарти и методики за прилагането им. Безспорно е, че деклариранияте цели на интегрираното отчитане изглеждат много положителни както от гл.т. на предприятието, така и от гл.т. на потенциалните заинтересовани страни. Считаме обаче, че смисълът от въвеждането на интегрирани отчети следва да се търси винаги при изследване на ползите и ефектите за потребителите и пазарите от една страна и разходи за въвеждането ми – от друга. Освен това приемаме, че докладването на нефинансовата информация задължително следва да се обвърже с изграждането на единна система от показатели в конкретни области за оповестяване, която да се прилага с цел повишаване на сравнимостта и аналитичните качества на оповестяваната информация.

Литература

1. Buitendag, N., Fortuin, G.S. & De Laan, A. 2017. Firm characteristics and excellence in integrated reporting, *South African Journal of Economic and Management Sciences*, Vol. 20(1), pp.1-8.
2. Eccles, R., Saltzman, D. 2011. Achieving Sustainability Through Integrated Reporting, *Stanford Social Innovation Review*, Summer 2011, pp.56-61.
3. GRI 101 – Foundation, Part: Introduction, Global Sustainability Standards Board (GSSB), www.globalreporting.org/standards
4. Hoque, M. 2017. Why Company Should Adopt Integrated Reporting?, *International Journal of Economics and Financial Issues*, 2017, 7(1), 241-248.
5. Hughen, L., Lulseged, A., Upton, D.R. 2014, Improving stakeholder value through sustainability and integrated reporting. *The CPA Journal*, 84(3), pp. 57-61.
6. International Framework for Integrated Reporting (IFIR), International Integrated Reporting Council (IIRC), December, 2013, www.theiirc.org.
7. Jensen, J, Berg, N. 2012. Determinants of Traditional Sustainability Reporting Versus Integrated Reporting. *Business Strategy and the Environment* 21(5), pp. 299–316.
8. Katsikas, E. et al. 2017. Towards Integrated Reporting, p. 25, *Springer Briefs in Accounting*, DOI 10.1007/978-3-319-47235-5_2.
9. Morros, J. 2016, The integrated reporting: A presentation of the current state of art and aspects of integrated reporting that need further development, *Intangible Capital*, 12(1), pp. 336-356.
10. Zhou, S., R. Simnett, and W. Green. 2017. Does Integrated Reporting Matter to The Capital Market? *Abacus*, Vol. 53, № 1, 94-132.
11. ДИРЕКТИВА 2014/95/ЕС НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 22 октомври 2014 година за изменение на Директива 2013/34/ЕС по отношение на оповестяването на нефинансова информация и на информация за многообразието от страна на някои големи предприятия и групи, Официален вестник на Европейския съюз, L 330/1 от 15.11.2014.
12. Закон за счетоводството, ДВ бр.95 от 2015, посл. изм. доп. ДВ бр. 97 от 6.12.2016 г.
13. Лютакова, А. 2016. Нефинансовата декларация в Закона за счетоводството – изгубени в превода, сп. ИДЕС, бр.3, с.1-14.
14. Маринова, Р., Атанасов, А. 2014. Нефинансовата информация във финансовите отчети като елемент на корпоративната социална отговорност и предпоставка за устойчиво развитие, *Управление и устойчиво развитие*, бр.5, с. 60-66.
15. Стефанова, М. 2017. Опасна ли е прозрачността за компаниите?, БМГД на ООН, http://www.unglobalcompact.bg/?page_id=4112, видяна на 25.03.2017.

Атанас Цв. Атанасов
Икономически университет - Варна
Катедра „Счетоводна отчетност“
9000 гр. Варна
Бул. „Княз Борис I“ № 77

e-mail:atanasov_at@ue-varna.bg